

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14Co/77/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118396112
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6118396112.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Anny Snopčokovej a JUDr. Jána Auxta, vo veci žalobkyne Q. H., rod. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom J. XXXX/XX, T. T., štátna občianka SR, právne zast. URBÁNI & Partners, s. r. o., so sídlom Skuteckého 17, Banská Bystrica, IČO: 36 646 181, proti žalovanému L. J., rod. J., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom R. XX/X, XXX XX S., štátny občan SR, v konaní zast. JUDr. Zuzanou Bejdovou, LL.M., advokátkou, so sídlom Skuteckého 30, Banská Bystrica, IČO: 37 827 014, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva a o vzájomnej žalobe o zaplatenie 21.086,- Eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 19C/97/2018-319 zo dňa 06. 08. 2020, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 19C/97/2018-319 zo dňa 06. 08. 2020 p o t v r d z u j e .
- II. Žalobkyňa j e p o v i n n á zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“, alebo aj „okresný súd“) výrokom I. zastavil konanie o vzájomnej žalobe v časti o zaplatenie sumy 19.230,62 Eur. Výrokom II. zrušil podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnosti, zapísanej na LV č. XXX, v katastrálnom území S., obec S., okres T. T., a to k stavbe - rodinný dom so súpisným číslom XX, postavenej na CKN parcele číslo XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 160 m². Výrokom III. súd vyslovil, že vyporiadava podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnosti, zapísanej na LV č. XXX, v katastrálnom území S., obec S., okres T. T., a to k stavbe - rodinný dom so súpisným číslom XX, postavenej na CKN parcele číslo XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 160 m² tak, že túto nehnuteľnosť prikazuje do výlučného vlastníctva žalovaného v podiele 1/1. Výrokom IV. súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť titulom náhrady za prikázaný spoluvlastnícky podiel žalobkyni sumu 35.000,- Eur, a to v lehote 60 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom V. súd vzájomnú žalobu žalovaného zamietol. Výrokom VI. súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania o žalobe v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania žalobkyne. Výrokom VII. súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania o vzájomnej žalobe v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania žalobkyne.

2. V odôvodnení predmetného rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa sa žalobou, doručenou súdu dňa 17. 12. 2018, v spojení s opravou chýb v písaní, doručenou súdu dňa 22. 01. 2019, domáhala, aby súd zrušil podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnosti, zapísanej na

LV č. XXX, rodinnému domu a parc. č. XXX/X - zastavaná plocha a nádvorie a vyporiadal ho tak, že predmetnú nehnuteľnosť prikáže do výlučného vlastníctva žalovaného za náhradu vo výške 35.000,- Eur, a zároveň si uplatnila aj nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku po vykonanom dokazovaní konštatoval, že medzi stranami nebolo sporé, že rodinný dom súp. č. XX v kat. úz. S., nadobudli počas trvania manželstva do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Manželstvo strán sporu zaniklo rozvodom dňa XX. XX. XXXX a týmto dňom zaniklo aj ich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. V súdnej veci mal súd preukázané, že v prípade predmetnej nehnuteľnosti nastala zákonná nevyvrátiteľná právna domnienka v tom ohľade, že uplynutím trojročnej lehoty od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré do troch rokov od jeho zániku nebolo vyporiadané ani dohodou strán sporu, ani na návrh podaný do troch rokov od jeho zániku rozhodnutím súdu, pripadol dotknutý rodinný dom do podielového spoluvlastníctva obidvoch bývalých manželov, každému v rovnakom pomere, t.j. v 1 -ici z celku. Súd zvážil možnosti zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva podľa § 142 ods. 1 Občianskeho Zákonníka, pričom dospel k záveru, že reálna deľba rodinného domu neprichádza do úvahy. Mal za to, že rozdelenie veci nie je dobre možné, a preto prichádza do úvahy prikázanie nehnuteľnosti žalovanému za primeranú náhradu, čo bol aj s poukazom na vyjadrenia strán sporu primárny spôsob vyporiadania spoluvlastníctva, keďže žalovaný mal záujem na prikázaní nehnuteľnosti do jeho výlučného spoluvlastníctva. Súd tak zrušil podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnosti vo výroku II. rozhodnutia a zároveň ju s prihliadnutím na tú skutočnosť, že žalovaný o dotknutú nehnuteľnosť mal záujem a žalobkyňa takúto vôľu neprejavila, ako aj s prihliadnutím na účelné využitie nehnuteľnosti, prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného (výrok III. rozsudku), ktorého „zaviazal“ žalobkyňa zaplatiť primeranú náhradu za jej spoluvlastnícky podiel v sume 35.000,- Eur (výrok IV. rozsudku), vychádzajúc s poukazom na § 186 ods. 1 CSP zo zhodných tvrdení strán sporu, nakoľko nemal dôvod pochybovať o pravdivosti, a podľa ktorých všeobecná hodnota nehnuteľnosti predstavuje sumu 70.000,- Eur, a teda 1 -ica z tejto sumy je 35.000,- Eur. Súd nesúhlasil s argumentáciou právneho zástupcu žalobkyne, že hodnota nehnuteľnosti bola medzi stranami sporná, keď žalobkyňa v žalobe v spojení s jej opravou navrhla prikázať nehnuteľnosť do výlučného vlastníctva žalovaného, a to za odplatu za odstúpenie spoluvlastníckeho podielu v sume 35.000,- Eur s tým, že pri určení výšky tejto odplaty vychádzala z cien obdobných nehnuteľností v danej lokalite (č. I. 39 spisu) a rovnako pri jej určení brala ohľad aj na svoje deti, ktoré zostali bývať vo vyporiadavanej nehnuteľnosti (č. I. 192 spisu). Keďže žalovaný v podaní, doručenom súdu dňa 02. 05. 2019, v spojení s opravou, doručenou súdu dňa 22. 05. 2019, uviedol, že súhlasí so všeobecnou hodnotu spoločnej veci vo výške určenej žalobkyňou na sumu 70.000,- Eur, ktorá vyplýva z matematického výpočtu 35.000,- Eur za polovičný podiel na spoločnej veci, súd, a to aj s poukazom na § 151 ods. 1 CSP považoval všeobecnú hodnotu rodinného domu medzi stranami za nespornú. Uviedol, že nová právna úprava v Civilnom sporovom poriadku už súdu ukladá povinnosť vychádzať zo zhodných tvrdení strán. Súd teda nedokazuje také skutočnosti, ktoré sa zakladajú na zhodnom tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Súd preto uložil žalovanému povinnosť zaplatiť titulom náhrady za prikázaný spoluvlastnícky podiel žalobkyňi sumu 35.000,- Eur. Poukázal ďalej na zásadu koncentrácie konania, ktorá predstavuje efektívny nástroj racionálneho a odôvodneného zrýchlenia sporového konania. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že v prejednávanej veci sa síce žalovaný vzájomnou žalobou domáhal širšieho vyporiadania podielového spoluvlastníctva rodinného domu s argumentáciou, že zhodnotil spoločnú vec a pri hospodárení so spoločnou vecou vynaložil vlastné finančné prostriedky nad rámec spoluvlastníckeho podielu, pričom v tejto súvislosti poukazyval aj na tú skutočnosť, že po rozvode manželstva so žalobkyňou sám spláca úver titulom zmluvy o poskytnutí úveru zo dňa 21. 12. 2012, a ďalej že v priebehu roka 2016 investoval do rodinného domu za účelom jeho dokončenia vlastné finančné prostriedky vo výške 20.000,- Eur a v priebehu roka 2017 požičané finančné prostriedky vo výške 30.000,- Eur za účelom úplného dokončenia spoločnej veci, predovšetkým na dokončenie nadzemného podlažia. Vo vzájomnej žalobe v spojení s jej opravou sa tak žalovaný domáhal od žalobkyne titulom širšieho vyporiadania zaplatenia sumy 21.086,- Eur, keď v podaní doručenom súdu dňa 29. 11. 2019 požadoval od žalobkyne titulom vlastných investícií na zhodnotenie spoločnej veci už len sumu 1.855,38 Eur. Aj keď súd podľa obsahu posúdil predmetné podanie žalovaného ako čiastočné späťvzatie žaloby v časti sumy 19.230,62 Eur, súd pre úplnosť považoval za potrebné vo vzťahu k splácaniu úveru žalovaným po rozvode manželstva titulom zmluvy o poskytnutí úveru uviesť, že v danom prípade nejde o širšie vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ale o nárok žalovaného so samostatným právnym základom, keď pre prípad, ak manželia, ktorí sa neskôr rozviedli, mali spoločnú pôžičku (úver), ktorý vznikol počas existencie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a na zaplatenie ktorého boli zaviazaní spoločne a nerozdielne, platí o ich spoločnom majetku to, čo je stanovené v § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, t. j. ten z bývalých manželov, ktorý sám ako jeden zo solidárnych dlžníkov voči banke zaplatil celý dlh z tejto pôžičky (úveru), resp. viac ako polovicu,

sa môže žalobou domáhať na súde, aby mu druhý z manželov nahradil, čo mal na tento dlh platiť podľa rovnakého podielu ich obidvoch na tomto dlhu. Takýto žalobný návrh vo vzájomnej žalobe však špecifikovaný nebol. Ďalej súd prvej inštancie zvýraznil, že dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednacou zásadou, t. j. strana musí preukázať to, čo tvrdí, len potom môže súd zobrať jeho tvrdenie za základ svojho rozhodnutia. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. V danom prípade však súd konštatoval, že žalovaný v konaní nešpecifikoval rozsah ako ani charakter vykonaných úprav či opráv a rovnako neprodukoval ani žiadny dôkaz, ktorý by bol spôsobilý bezpečne preukázať jeho tvrdenie o ním vynaložených investíciách na rodinnom dome, pričom žalobkyňa nárok žalovaného na zaplatenie investícií popierala s odôvodnením, že investície neboli žiadnym spôsobom preukázané, nie je zrejmé ani preukázaná ich výška, ani aké stavebné úpravy boli vykonávané a v akom rozsahu, či tieto boli potrebné alebo nie. Súd tak dospel k záveru, že žalovaný dôkazné bremeno ohľadom svojich skutkových tvrdení vo vzájomnej žalobe neunesol a preto súd vzájomnú žalobu žalovaného ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom rozlíšil úspech v konaní o pôvodne podanej žalobe žalobkyne a úspech v konaní o vzájomnej žalobe.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu, pričom vymedzila, že rozsudok okresného súdu napáda len vo výroku IV., a to z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1, b/, c/, d/, f/ a h/ Civilného sporového poriadku. Namietala, že podanou žalobou o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sa domáhala zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného k nehnuteľnosti evidovanej na LV č. XXX a navrhla, aby súd prikázal nehnuteľnosť do výlučného vlastníctva žalovaného v podiele 1/1 a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi ako ustupujúcemu spoluvlastníkovi náhradu za jej spoluvlastnícky podiel vo výške 35.000,- Eur. Žalobkyňa si zároveň uplatnila nárok na náhradu trov. Vzhľadom na vzájomnú žalobu žalovaného a vývoj sporu, žalobkyňa predložila v priebehu súdneho konania konajúcemu súdu znalecký posudok č. 47/2020, na základe ktorého upravila svoj žalobný návrh v zmysle ktorého požadovala zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalovaného k nehnuteľnosti tak, aby súd túto prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného v podiele 1/1 a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi ako ustupujúcemu spoluvlastníkovi náhradu za jej spoluvlastnícky podiel vo výške 66.500,- Eur. Žalobkyňa sa so závermi konajúceho súdu súvisiacimi s určením výšky primeranej náhrady na odstúpenie spoluvlastníckeho podielu žalobkyňou vyplývajúcimi z odôvodnenia rozhodnutia nestotožňuje. Žalobkyňa má za to, že okresný súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne vec nesprávne právne posúdil. Okresný súd z dôvodov uvedených v odôvodnení rozsudku zrušil a vyporiadal podielové spoluvlastníctvo spôsobom totožným s návrhom žalobkyne s tým, že žalovaného zaviazal povinnosťou zaplatiť primeranú náhradu za jej spoluvlastnícky podiel vo výške 35.000,- Eur, a to s poukazom na ust. § 186 ods. 2 Civilného sporového poriadku, keď súd vychádzal zo zhodných tvrdení strán sporu, nakoľko nemal dôvod pochybovať o ich pravdivosti, a podľa ktorých všeobecná hodnota nehnuteľnosti predstavuje sumu 70.000,- Eur. Je pravdou, že žalobkyňa podanou žalobou žiadala od žalovaného za odstúpenie spoluvlastníckeho podielu primeranú náhradu vo výške 35.000,- Eur, avšak v žiadnom zo svojich písomných podaní nestanovila všeobecnú hodnotu vyporiadavanej nehnuteľnosti na sumu vo výške 70.000,- Eur. Výška primeranej náhrady, ako žalobkyňa počas konania pred súdom prvej inštancie uvádzala, bola určená odhadom žalobkyne a s prihliadnutím na skutočnosť, že na nehnuteľnosti viazne úver a tiež, že vo vyporiadavanej nehnuteľnosti ostali bývať okrem žalovaného aj ich spoločné deti, a to aj napriek tomu, že skutočná hodnota spoluvlastníckeho podielu na predmetnej nehnuteľnosti bola už v tom čase nepochybne vyššia. Žalovaný, ktorý disponoval Znaleckým posudkom č. 40/2015 vypracovaným O.. I. H. T., v zmysle ktorého už v roku 2015 bola všeobecná hodnota nehnuteľnosti 122.000,- Eur z logických dôvodov nepoprel návrh žalobkyne v časti výšky primeranej náhrady, nakoľko si musel byť vedomý toho, že spoluvlastnícky podiel žalobkyne má reálne vyššiu hodnotu. O účelovosti konania zo strany žalovaného svedčí to, že v podaní zo dňa 29. 04. 2019 nepoprel všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti vo výške 90.000,- Eur, ktorá mala byť určená žalobkyňou, pričom v podaní datovanom 21. 05. 2019 sa žalovaný zas súhlasne vyjadril k všeobecnej hodnote nehnuteľnosti vo výške 70.000,- Eur. Navyše samotná žalobkyňa po doručení vzájomnej žaloby, ako reakciu na tvrdenia žalovaného a na nároky ním uplatnené vo svojom písomnom vyjadrení k vzájomnej žalobe uviedla, že medzi stranami považuje za spornú, okrem iného aj celkovú hodnotu nehnuteľnosti. Na základe týchto skutočností konajúci súd rozhodne nemohol dospieť k záveru, ako uvádza v bode 48. odôvodnenia rozsudku, o zhodnosti tvrdení strán sporu ohľadom výšky primeranej náhrady za spoluvlastnícky podiel a všeobecnej hodnoty pozemku. V ďalšom obsahu

odvolania žalobkyňa poukázala na ust. § 186 ods. 2 CSP a uviedla, že nesúhlasí so závermi konajúceho súdu o účelovosti jej postupu z dôvodu snahy z nesporných skutkových tvrdení dodatočne účelovo urobiť sporné tvrdenia. Žalobkyňa má za to, že aj samotným podaním vzájomnej žaloby zo strany žalovaného došlo v konaní k novým okolnostiam a skutkovým tvrdeniam priamo súvisiacimi so žalobným návrhom žalobkyne, a preto žalobkyňa na novú situáciu v spore reagovala tak, že jednoznačne vyvrátila tvrdenie žalovaného o všeobecnej hodnote nehnuteľnosti a zároveň za účelom jej stanovenia navrhla znalecké dokazovanie. Pokiaľ by aj neexistovali dôvodné pochybnosti o pravdivosti skutkových tvrdení a pokiaľ by sa mal súd striktnie pridržiavať ustanovenia § 186 ods. 2 CSP, súd v odôvodnení rozhodnutia nezodôvodnil, prečo nevychádzal z prvotne „zhodného“ tvrdenia o všeobecnej hodnote nehnuteľnosti vo výške 90.000,- Eur, keď žalovaný v spomínanom podaní už zo dňa 29. 04. 2019 uviedol, že súhlasí a nepopiera všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti vo výške 90.000,- Eur, ale ako nesporné vyhodnotil až tvrdenie o všeobecnej hodnote nehnuteľnosti vo výške 70.000,- Eur. Žalobkyňa na podporu svojich argumentov poukázala i na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo/226/2008, v ktorom bolo o. i. konštatované: „Súd v týchto prípadoch nerozhoduje o právach a povinnostiach podľa toho, čoho sa žalobca domáhal (v súlade alebo v rozpore s právnym predpisom upravujúcim ten-ktorý právny vzťah), ale podľa spôsobu vyporiadania vzťahu predpísaného pre tento vzťah právnym predpisom“.

4. Žalobkyňa ďalej považovala za nesprávny aj postup súdu, keď odmietol vykonať navrhnuté znalecké dokazovanie, resp. neprihliadol na súkromný znalecký posudok predložený žalobkyňou, čím je, podľa jej názoru, naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. c/ CSP. Okresný súd nenariadil znalecké dokazovanie, okrem poukazu na ust. § 186 ods. 2 CSP i s odôvodnením, že zákonné ust. § 207 CSP umožňuje súdom nariadené znalecké dokazovanie iba pre prípady, keď rozhodnutie vo veci závisí od posúdenia skutočností, na ktoré sú potrebné vedecké poznatky. Žalobkyňa sa však s týmto záverom súdu nemôže stotožniť, nakoľko posúdenie zložitosti odbornej otázky, ktorou nepochybne je aj stanovenie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti, závisí od konkrétneho prípadu. Ak by aj za účelom vyriešenia tejto otázky postačovalo napríklad odborné vyjadrenie, bolo úlohou súdu, aby v rámci predbežného prejednania sporu uviedol, že za postačujúce v danej veci by považoval aj odborné vyjadrenie. Žalobkyňa už v podaní datovanom dňa 31. 05. 2019, spochybnila všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti, od ktorej sa odvíja aj hodnota jej spoluvlastníckeho podielu a navrhla znalecké dokazovanie. Následne dňa 15. 10. 2019 bol vytyčený termín pojednávania vo veci, ktorého sa strany sporu zúčastnili s tým, že konajúci súd odročil pojednávanie za účelom mimosúdnych rokovaní. Nakoľko mimosúdne rokovania sa do času nariadenia ďalšieho pojednávania nepodarilo ukončiť, strany zhodne navrhli prerušenie konania, počas ktorého mimosúdne rokovania pokračovali. Žalobkyňa v súvisiacej žiadosti o odročenie pojednávania zo dňa 29. 11. 2019 oznámila konajúcemu súdu, že v záujme ustálenia vzájomných nárokov požiadala o vypracovanie súkromného znaleckého posudku. Keďže medzi žalobkyňou a žalovaným nedošlo k mimosúdnej dohode, žalobkyňa podaním zo dňa 02. 06. 2020 navrhla súdu pokračovanie v konaní a zároveň konajúcemu súdu opätovne oznámila, že za účelom ohodnotenia vyporiadavanej nehnuteľnosti požiadala o vypracovanie znaleckého posudku, ktorý následne ako dôkaz predloží do konania. Keďže zo strany súdu k nariadeniu znaleckého dokazovania nedošlo, žalobkyňa už 29. 11. 2019 oznámila konajúcemu súdu iniciovanie súkromného znaleckého posudku a následne po tom, ako sa mimosúdne rokovania medzi žalobkyňou a žalovaným ukázali ako bezúspešné, žalobkyňa vypracovanie a predloženie súkromného znaleckého posudku ako dôkazu, oznámila opakovane súdu aj v podaní 02. 06. 2020. Žalobkyňa tak súkromný znalecký posudok ako prostriedok procesnej obrany a procesného útoku uplatnila a ako dôkaz označila už dňa 29. 11. 2019 a následne opakovane i dňa 02. 06. 2020 a z vyššie uvedených dôvodov predložila konajúcemu súdu dňa 31. 07. 2020. Vo vzťahu k argumentu konajúceho súdu, že znalecký posudok nebol súdu doručený včas a súd mal len tri pracovné dni na oboznámenie sa s daným podaním, čím nebola zachovaná primeraná lehota, žalobkyňa uviedla, že ust. § 153 CSP neviaže v časnosť uplatnenia prostriedkov procesnej obrany a procesného útoku na počet dní pred vytyčeným pojednávaním vo veci. Samotná lehota na prípravu pojednávania je upravená v § 178 ods. 2 CSP. Toto ustanovenie však nemožno vykladať striktno formalisticky, pretože aj v zmysle právnej teórie a výkladu tejto právnej normy treba dĺžku lehoty na prípravu na pojednávanie vykladať s ohľadom na jedinečnosť a okolnosti každého prípadu. Súd môže dospieť k záveru, že na prípravu pojednávania je potrebná dlhšia lehota, alebo aj kratšia lehota než 5 dní. Písomné vyjadrenia a znalecký posudok zaslaný súdu dňa 31. 07. 2020 bol žalobkyňou adresovaný súdu 5 kalendárnych dní pred pojednávaním vo veci. Rovnako aj v prípade žalovaného bola zachovaná päťdňová lehota na prípravu na pojednávanie, nakoľko právny zástupca žalobkyne vyjadrenie spolu so znaleckým posudkom zaslal právnej zástupkyňi žalovaného taktiež dňa 31. 07. 2020 prostredníctvom e-mailu. Žalobkyňa si v záujme hospodárnosti konania a na

vlastné náklady tak nechala vyhotoviť súkromný znalecký posudok, ustálila výšku všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti, ktorou sa aj napriek žalobnému návrhu mal zaoberať konajúci súd, nakoľko konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je konaním, kedy spôsob usporiadania vzťahov vyplýva z osobitného predpisu a súd nie je žalobným návrhom viazaný. Podľa názoru žalobkyne tak konajúci súd bez prihliadnutia na okolnosti daného prípadu a bez ohľadu na doterajšiu obranu žalobkyne, pristúpil k striktnej aplikácii ust. § 153 CSP, čím znemožnil žalobkyni preukázať ňou tvrdené skutočnosti, a teda odňal žalobkyni právo na spravodlivé súdne konanie. Taktiež žalobkyňa uviedla, že zákonná koncentrácia vyplývajúca z ust. § 154 CSP je pre súd a sporové strany obligatórna. zatiaľ čo sudcovská koncentrácia predstavuje oprávnenie súdu. Aplikácia sudcovskej koncentrácie konania je na vôli súdu, a teda nemožno túto vykladať absolútne, nakoľko ustanovenie § 153 CSP nevylučuje predkladanie skutkových tvrdení a dôkazných návrhov dokonca až na pojednávaní. Ďalej zvýraznila, že konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je konaním, v ktorom rozhodnutie o nároku závisí od spôsobu usporiadania vzťahov, ktorý vyplýva z osobitného predpisu. V týchto prípadoch je súd viazaný kogentnou normou a pri rozhodovaní sa súd riadi zákonom, čo platí aj vo vzťahu k viazanosti súdu žalobným návrhom, kedy súd môže prisúdiť aj viac, než sa účastníci konania domáhajú. Žalobkyňa má za to, že v predmetnom konaní súd nebol viazaný žalobným návrhom žalobkyne a v záujme zákonného a spravodlivého rozhodnutia sa pri určení výšky primeranej náhrady mal zaoberať všeobecnou hodnotou nehnuteľnosti. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti určenia výšky primeranej náhrady za odstúpenie spoluvlastníckeho podielu je podľa názoru žalobkyne nesprávne a nezákonne, okrem vyššie uvedených skutočností, aj z dôvodu, že súd výšku tejto náhrady neurčil s prihliadnutím na aktuálnu všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti v čase rozhodovania súdu, a to aj napriek tomu, že žalobkyňa predložila do konania Znalecký posudok č. 47/2020, podľa ktorého všeobecná hodnota nehnuteľnosti predstavuje 133.000,- Eur, čo je podstatne viac než bolo ustálené konajúcim súdom len na základe prvotných tvrdení strán sporu. Primeranú náhradu súd určuje podľa obvyklej ceny v danom mieste, kde sa nehnuteľnosť nachádza a v čase rozhodovania súdu s tým, že náhradu určí zodpovedajúcim podielom výlučne z ceny celej nehnuteľnosti. V uvedenom právny zástupca žalobkyne uviedol podporne aj súvisiacu judikatúru - rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Okresný súd sa v prejednávanom prípade absolútne nezaoberal cenou nehnuteľnosti aktuálnou v čase rozhodovania súdu, pričom ako všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti ustálil čiastku, ktorá bola určená odhadom žalobkyne. Žalobkyňa taktiež namieta dostatočnosť odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku, nakoľko konajúci súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sa nezaoberal vyjadrením žalobkyne, ktoré táto zaslala súdu dňa 31 .07.2020. Argument súdu, že vyjadrenie bolo súdu doručené len tri pracovné dni pred pojednávaním, z dôvodu čoho sa týmto nezaoberal, nie je pre náležité rozhodnutie a náležité odôvodnenie rozhodnutia v súlade s požiadavkami stanovenými v ustanovení § 220 Civilného spotového poriadku, postačujúci. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania. Žalobkyňa má tak za to, že takýmto nesprávnym procesným postupom, na ktorom súd založil svoje rozhodnutie, došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivé súdne konanie. Navrhla preto, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe žalobkyne s prihliadnutím na úpravu žalobného návrhu v časti určenia výšky primeranej náhrady vyhovie a prizná žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania alebo alternatívne v zmysle ust. § 389 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie zruší a vec vráti na ďalšie konanie. Zároveň žalobkyňa navrhla, aby súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

5. Odvolanie žalobkyne bolo doručené žalovanému prostredníctvom jeho právneho zástupcu dňa 05. 10. 2020 s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť.

6. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne vyjadril podaním zo dňa 12. 10. 2020. Žalovaný zvýraznil, že v Civilnom sporovom poriadku doslovne sa špecifikuje procesná povinnosť strán sporu vykonať určité procesné úkony riadne a v čas, na základe čoho sa kladú vyššie požiadavky na relevantnosť týchto procesných úkonov. Preto v súčasnosti je zavedená diskrečná právomoc súdu a to neprihliadať na procesné úkony strán sporu, ktoré neboli uplatnené včas, pričom ide o tzv. sudcovskú koncentráciu. Aby mohlo dôjsť k aplikácii uvedenej zásady, musia byť strany sporu rozhodnutím formou uznesenia v zmysle § 167 CSP poučené o tom, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú povinní uplatniť včas a tiež poučení o tom, že tieto prostriedky nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na základe tohto teda dochádza k prelomeniu dispozičného princípu a to v prospech princípu procesnej ekonomie a rýchlosti, ako aj práva na spravodlivý proces. Žalobkyňa bola o sudcovskej koncentračnej zásade riadne

poučená uznesením na č. l. 188, ktoré prevzal jej právny zástupca dňa 15. 01. 2019. Zo strany žalobkyne nedošlo k splneniu si jej zákonne povinností, o ktorej bola riadne poučená, a preto súd prvej inštancie správne rozhodol o vznesenej námietke žalovaného, aby na tento, neskôr predložený dôkaz neprihliadal, nakoľko nebol predložený v lehote, ktorá bola žalobkyni určená v rámci predmetného uznesenia, na čo bola výslovne upozornená. Žalobkyňa sporný dôkaz predložila dňa 31. 07. 2020, pričom neexistovala žiadna objektívna prekážka, prečo nepožiadala o vypracovanie znaleckého posudku pred podaním žaloby samotnej, resp. po vyvolaní sporu ktorý začal v roku 2018, nakoľko pojednávanie bolo odročené za účelom mimosúdnej dohody, následne prerušené na základe návrhu oboch strán sporu. Jednalo sa o spor, ktorý práve aplikujúc zásadu sudcovskej koncentrácie konania, by mal končiť na prvom stupni čo najskôr. Žalobkyňou predloženú argumentáciu o pochybení súdu prvej inštancie v súvislosti s nevykonaním dôkazu - znaleckého posudku č. 47/2020, považuje žalovaný za nesprávnu, účelovú a tendenčnú v snahe zakryť vlastnú procesnú pasivitu. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

7. Vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobkyne bolo doručené právnomu zástupcovi žalobkyne dňa 19. 10. 2020 s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť. Žalobkyňa sa k vyjadreniu žalovaného vyjadrila podaním zo dňa 30. 10. 2020 prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Uviedla, že žalobkyňa nielen v podanom odvolaní ale aj v priebehu konania poukazovala na viaceré súdne rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Českej republiky, v zmysle ktorých súdna prax a judikatúra ustálila, že pre určenie primeranej náhrady je rozhodujúca obvyklá cena nehnuteľností v danom mieste, kde sa nehnuteľnosť nachádza a v čase rozhodovania súdu s tým, že súd náhradu určí zodpovedajúcim podielom výlučne z ceny celej nehnuteľnosti. Žalobkyňa opätovne poukázala na to, že súd v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nie je viazaný žalobným návrhom a náhradu za odstúpenie spoluvlastníckeho podielu by mal súd určovať podľa ceny nehnuteľnosti aktuálnej v čase rozhodovania tak, aby priznanú náhradu bolo možné považovať za primeranú a spravodlivú. Preto má žalobkyňa za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti určenia výšky primeranej náhrady za odstúpenie spoluvlastníckeho podielu je nesprávne z dôvodu, že súd nesprávne vyhodnotil tvrdenia strán ohľadom ceny nehnuteľnosti z dôvodu neopodstatnenej aplikácie zásady sudcovskej koncentrácie konania. Žalobkyňa tak zotrvala na ostatnom obsahu odvolania ako aj na svojom odvolacom návrhu.

8. Vyjadrenie žalobkyne k vyjadreniu žalovaného bolo doručené žalovanému prostredníctvom jeho právneho zástupcu dňa 19. 11. 2020 s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť.

9. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobkyne nevyjadril.

10. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), preskúmal vec a bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a správne odôvodnený postupom podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

11. V zmysle § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. V zmysle § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Odvolací súd predovšetkým konštatuje, že rozsudok súdu prvej inštancie bol napadnutý odvolaním žalobkyne, ktorá uviedla, že rozsudok okresného súdu napáda opravným prostriedkom výlučne vo výroku IV., ktorým súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť titulom náhrady za prikázaný spoluvlastnícky podiel žalobkyni sumu 35.000,- Eur, a to v lehote 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobkyňa explicitne iné výroky súdu odvolaním nenapadla.

14. Žalovaný odvolanie voči rozsudku súdu prvej inštancie nepodal.

15. Odvolací súd uvádza, že v danom prípade je predmetom konania zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného. Keďže zmyslom zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva je nové konštituovanie hmotnoprávných vzťahov, ktoré sa odvodzujú od spoločnej veci a vyporiadanie doterajších vzťahov, rozhodnutie súdu preto musí celkovo vyriešiť doteraz existujúci spoluvlastnícky vzťah. Z tohto dôvodu predmetom zrušenia a vyporiadania je vždy celá vec, ktorá je v podielovom spoluvlastníctve účastníkov.

16. Rozsah odvolacieho prieskumu je v zásade daný odvolaním (viď ust. § 379 a § 380 CSP, v zmysle ktorých je odvolací súd viazaný rozsahom odvolania a dôvodmi odvolania). Odvolateľ teda spravidla sám určuje rozsah, v akom má byť napadnuté rozhodnutie preskúmané odvolacím súdom (či napáda rozhodnutie vo všetkých jeho výrokoch alebo len niektorý z nich alebo len z hľadiska niektorej konkrétnej veci alebo práva). Výnimky zo zásady uvedenej v predchádzajúcom odseku sú taxatívne vypočítané v ust. § 379 CSP, podľa ktorého je odvolací súd rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak a) od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý, b) ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len ktorých zo subjektov, c) určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

17. Z povahy konania o návrhu na zrušenie podielového spoluvlastníctva a na vykonanie jeho vyporiadania niektorým zo spôsobov uvedených v § 142 Občianskeho zákonníka vyplýva, že na strane žalobcov či žalovaných musia byť uvedení vždy všetci podieloví spoluvlastníci a že predmetom konania je vždy celá vec. Keďže predmet konania nie je v odvolacom konaní deliteľný, celý výrok vo veci samej je vždy jedným zo spôsobov zrušenia podielového spoluvlastníctva a rozhodnutie vo veci, hoci by pozostávalo z niekoľkých oddelených častí (v danom prípade výrok o zrušení podielového spoluvlastníctva, výrok o prikázaní do výlučného vlastníctva jednému zo spoluvlastníkov a výrok o náhrade za spoluvlastnícky podiel, vyplatenie nákladov vynaložených na zhodnotenie nehnuteľnosti, t.j. vyporiadanie spoluvlastníctva v tzv. širšom zmysle), nie je rozhodnutím o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom. Rozhodnutie odvolacieho súdu sa vzťahuje vždy na celý výrok vo veci a žiadna jeho časť nenadobúda oddelene právoplatnosť. Preto odkladný účinok odvolania podaného jedným z viacerých podielových spoluvlastníkov (aj keď sa ním účastník domáha preskúmania len určitých častí výroku) sa vždy vzťahuje na celý výrok vo veci a žiadna jeho časť nenadobúda oddelene právoplatnosť. Preto revízná činnosť odvolacieho súdu sa vzťahuje na celý výrok o veci o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva., pretože nie je v tomto konaní viazaný návrhom účastníkov na spôsob vyporiadania a môže toto rozhodnutie ako celok buď potvrdiť, zmeniť alebo zrušiť.

18. Preto i napriek skutočnosti, že odvolanie vo veci podala len žalobkyňa a táto napadla rozsudok súdu prvej inštancie v jeho štvrtom výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyňu náhradu za prikázaný spoluvlastnícky podiel žalovanému, s poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd preskúmal správnosť celého výroku vo veci samej o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva a tiež závislých výrokov o trovách konania a dospel k záveru o vecnej správnosti odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

19. Na základe podaného odvolania žalobkyne voči rozsudku súdu prvej inštancie z dôvodov podaného odvolania podľa § 380 CSP (ktorými je odvolací súd viazaný) po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vo veci na základe vykonaného dokazovania v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval skutkový stav veci správne, so skutkovými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje a v zmysle § 383 CSP je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Súd dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP, rozhodnutie náležite odôvodnil, keď odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP. Žalobkyňa v podanom odvolaní neuviedla žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé prívodiť zmenu, či zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, nežiadala ani doplniť dokazovanie za podmienok stanovených ust. § 384 ods. 2 a 3 CSP o ďalšie nové relevantné skutočnosti, ktoré nemohli byť bez jej viny prezentované v prvoinštančnom konaní. Odvolací súd preto pri rozhodovaní vychádzal zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu, pričom neboli naplnené procesné predpoklady dopĺňovať dokazovanie, prípadne nariaďovať odvolacie pojednávanie zo strany odvolacieho súdu (§ 383, 384 ods. 1, 2, a 3 CSP v spojení s ust. § 366 CSP), odvolací súd konštatuje, že na základe preskúmania veci dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné a nemožno mu vyhovieť. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje v celom rozsahu za vecne správne, pri preskúmaní veci odvolací súd nezistil žiadne vady

konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok. S poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd považuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny ako vo výrokovej časti, tak aj v časti odôvodnenia, pričom zároveň v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

20. V podanom odvolaní žalobkyňa samotná napadla výlučne výrok IV, ktorým súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni titulom náhrady za prikázaný spoluvlastnícky podiel sumu 35 000,- Eur a k spôsobu stanovenia náhrady za prikázaný spoluvlastnícky smerovala i všetky svoje odvolacie námietky a odvolaciu argumentáciu. Samotné zrušenie podielového spoluvlastníctva a spôsob jeho vyporiadania prikázaním nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalovaného v 1/1, žiadnu zo sporových strán nebolo namietané, sporové strany ako podieloví spoluvlastníci spoločnej nehnuteľnosti so zrušením podielového spoluvlastníctva súhlasili, obaja zhodne v priebehu konania navrhovali vykonať uvedený spôsob vyporiadania, ako učinil súd prvej inštancie. Zároveň súd prvej inštancie postupoval správne a v zmysle ust. § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď po konštatovaní nemožnosti reálnej deľby predmetnej nehnuteľnosti, pristúpil k druhému, zo zákona vyplývajúcejmu spôsobu vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva prikázaním veci (nehnuteľnosti) do vlastníctva jedného zo spoluvlastníkov za náhradu. Z dôvodu správnosti postupu súdu pri zrušení a vyporiadavaní podielového spoluvlastníctva a jeho súladu so zákonom, odvolací súd vyhodnotil výrok rozsudku II. a III. vyslovujúci zrušenie podielového spoluvlastníctva sporových strán a vyporiadanie prikázaním do výlučného vlastníctva nehnuteľnosti žalovaného v 1/1 ako vecne správny.

21. Žalobkyňa v podanom odvolaní namietala nesprávny záver súdu prvej inštancie o tom, že hodnota nehnuteľnosti, ktorej vyporiadanie súd v prejednávanej veci vykonával, bola súdom považovaná za nespornú, keď konajúci súd žalobkyni priznal nárok na náhradu za prikázaný spoluvlastnícky podiel tak, ako uplatnila pôvodne v žalobe v spojení s opravou chyby v písaní v žalobe, ako aj vzhľadom na jej následné podania vo veci. V podanom odvolaní žalobkyňa zvýraznila, že hodnotu nehnuteľností bolo treba považovať vzhľadom na neskoršie vyjadrenie žalobkyne za spornú a za týmto účelom malo byť vo veci vykonané znalecké dokazovanie, resp. malo byť prihladené minimálne na žalobkyňou označený a neskôr i predložený znalecký posudok č. 47/2020, ktorý žalobkyňa súdu najprv avizovala a označila, neskôr - dňa 31. 07. 2020, t. j. pred pojednávaním vo veci, súdu i doručila. Žalobkyňa v podanom odvolaní nesúhlasí s príliš formalistickým uplatnením zásady sudcovskej koncentrácie konania v prejednávanej veci, nakoľko jej uplatnenie je na úkor správneho rozhodnutia súdu o povinnosti náhrady za prikázaný spoluvlastnícky podiel vo výške primeranej v čase rozhodovania súdu prvej inštancie.

22. Odvolací súd dospel k záveru, že uvedené odvolacie námietky žalobkyne v súdnej veci nie sú dôvodné. Žalobkyňa v žalobe k určení výšky odplaty za spoluvlastnícky podiel uviedla, že pri určení výšky odplaty za odstúpenie spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnosti vychádza z cien obdobných nehnuteľností v danej lokalite, pričom táto odplata za odstúpenie spoluvlastníckeho podielu, ktorý žalobkyňa navrhuje prikázať do výlučného vlastníctva žalovaného, tak činí sumu 45.000,- Eur.

23. Pred tým, než žaloba žalobkyne bola v rámci ďalšieho procesného postupu súdu prvej inštancie doručovaná protistrane, t. j. žalovanému, na vyjadrenie, žalobkyňa prvoinštančnému súdu doručila podanie - opravu chýb v písaní, keď v podaní zo dňa 22. 01. 2019 uviedla, že pri uvedení sumy 45.000,- Eur došlo k chybe v písaní a požaduje ako výšku odplaty za odstúpenie spoluvlastníckeho podielu sumu 35.000,- Eur.

24. Samotná žaloba spolu s jej opravou učenou podaním vyššie uvedeným zo dňa 21. 01. 2019, bola až následne doručovaná na vyjadrenie žalovanému a to dňa 14. 02. 2019, z čoho možno konštatovať záver, že dorúčením prvotného úkonu žalobkyne spolu s jeho opravou žalovanému, mal žalovaný vedomosť o aktuálne a skutočne požadovanej výške náhrady za spoluvlastnícky podiel žalobkyňou navrhutej a odôvodnenej sume 35.000,- Eur, ktorú výšku náhrady spoluvlastníckeho podielu v 1 žalobkyňa určila vychádzajúc „z cien obdobných nehnuteľností v danej lokalite“. Je zrejmé, že žalobkyňa takýmto spôsobom - vyčíslením hodnoty spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1 - určila i cenu celej vyporiadavanej nehnuteľnosti, ktorá sa rovná dvojnásobku výšky náhrady za polovičný spoluvlastnícky podiel požadovanej žalobkyňou. Nemožno preto prisvedčiť odvolacej námietke žalobkyne, že žalobkyňa „v žiadnom zo svojich podaní nestanovila všeobecnú hodnotu vyporiadavanej nehnuteľnosti na sumu vo výške 70 000,- Eur“.

25. Žalovaný sa k žalobe žalobkyne vyjadril už v čase jeho vedomosti, akú sumu žalobkyňa reálne žalobou uplatňuje titulom vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva, a preto nebolo zo strany súdu prvej inštancie nutné, dôvodné a ani účelné následne v odôvodnení rozsudku osobitne odôvodňovať, prečo považoval za nespornú skutočnosť medzi stranami hodnotu spoluvlastníckeho podielu vo výške 35.000,- Eur a nie 45.000,- Eur, tak ako to v podanom odvolaní žalobkyňa namietala, keď neskorším podaním žalobkyne bolo vysvetlené a uvedené, že pri pôvodne uvedenej výške požadovanej náhrady za spoluvlastnícky podiel sa jedná len o zrejmu nesprávnosť, chybu v písaní. Súd pri odôvodnení rozhodnutia tak vychádzal z obsahu prednesov sporových strán, tak ako boli správne a skutočne mienené, a nemal dôvod osobitne odôvodňovať, prečo za nespornú nepovažoval skutočnosť prednesenú žalobkyňou, avšak neskôr pozmenenú a opravenú s odôvodnením, že v časti výšky náhrady za spoluvlastnícky podiel ide o chybu v písaní.

26. Žalovaný vo svojich ďalších podaniach hodnotu nehnuteľnosti, od ktorej žalobkyňa sama odvodila výšku náhrady za svoj spoluvlastnícky podiel 1/2, osobitne nerozporoval a preto súd prvej inštancie, v zmysle ust. § 151 ods. 1 CSP, nemal dôvod osobitne zamerať a vykonávať dokazovanie na skutočnosť, ktorá medzi stranami sporná nebola. Skôr ako v sporovom konaní súd pristúpi k vykonávaniu dôkazov, identifikuje, ktoré skutkové tvrdenia strán sú sporné a ktoré sú nesporné. Táto klasifikácia má pre ďalší procesný postup súdu zásadný význam. V sporovom konaní totiž súd nevykonáva dôkazy na preukázanie nesporných skutkových tvrdení strán, ale nesporné skutkové tvrdenia si súd osvojí ako zistený skutkový stav, z ktorého vychádza v meritórnom rozhodnutí. To neplatí iba výnimočne; ak existuje dôvodná pochybnosť o pravdivosti nesporných skutkových tvrdení. O ten prípad sa však v súdnej veci nejednalo.

27. Žalovaný následne vzájomnou žalobou uplatnil nárok na náhradu podielu pripadajúceho na žalobkyňu za vnesené investície do vyporiadavanej nehnuteľnosti, tieto navrhoval zohľadniť a domáhal sa rozhodnutia súdu o uložení povinnosti žalobkyni zaplatiť podiel pripadajúci na žalobkyňu po investovaní finančných prostriedkov do spoločnej nehnuteľnosti (vyporiadania v tzv. širšom zmysle). Spornou skutočnosťou tak bola otázka, o koľko, v akom rozsahu bola predmetná nehnuteľnosť žalovaným zhodnotená a bolo na žalovanom, aby uniesol nielen bremeno tvrdenia, ale aj bremeno dôkazu o tom, koľko predstavovali investície žalovaného vložené do predmetnej nehnuteľnosti a to na preukázanie a zodpovedanie otázky povinnosti zaplatiť žalobkyňou jej pripadajúci podiel z vynaložených investícií do spoločnej nehnuteľnosti. Možno tak konštatovať, že spornou medzi stranami sporu nebola hodnota nehnuteľnosti s prihliadnutím na určenie výšky náhrady za prikazovaný spoluvlastnícky podiel, ale sporná bola otázka rozsahu tvrdených investícií do nehnuteľností žalovaným. V tejto časti však zaťažovalo bremeno dôkazu žalovaného, od ktorého sa k tejto otázke žiadala procesná aktivita a predkladanie dôkazov na preukázanie svojich tvrdení, čím ale žalovaný nespochybnil a nerozporoval výšku uplatneného nároku na vyplatenie náhrady za spoluvlastnícky podiel v zmysle, že by žalobkyni titulom výplaty za prikazaný spoluvlastnícky podiel malo byť vyplatené menej.

28. Pre náležité posúdenie dôvodnosti odvolacích námietok žalobkyne, reagujúcich na tvrdený nesprávny postup súdu prvej inštancie pred rozhodnutím vo veci, neprimerane aplikujúci zásady koncentrácie konania, je potrebné uviesť, že žalobkyňa bola od počiatku konania zastúpená právny zástupcom z radov advokátov, z ktorého dôvodu súd podľa ust. § 160 ods. 3 písm. b) CSP voči takto zastúpenej sporovej strane nemá všeobecnú poučovaciu povinnosť o procesných právach a povinnostiach podľa § 160 ods. 1, 2 CSP. I napriek uvedenému bola žalobkyňa v počiatočnej fáze konania zákonným postupom súdom prvej inštancie poučená v zmysle ust. § 160 ods. 1. 2 CSP, o i. o tom, že strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany (najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky) včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Súd žalobkyňu tiež poučil, že na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov. Žalobkyni bolo doručené uvedené všeobecné poučenie o procesných právach a povinnostiach cestou jej právneho zástupcu dňa 15. 01. 2019 (viď. č.l. 35).

29. Po podaní vzájomnej žaloby žalovaným a po jej doručení žalobkyni, súd prvej inštancie opätovne poučil žalobkyňu, zastúpenú právny zástupcom, uznesením č.k. 19C/97/2018 zo dňa 27. 09. 2019

v zmysle ust. § 153 ods. 2 a § 167 CSP, o.i. o tom, že na neskôr, ako v lehote 15 dní od doručenia uznesenia, predložené a označené skutočnosti a dôkazy nemusia súd prihliadnuť. Zároveň žalobkyňu poučil o následkoch sudcovskej koncentrácie konania. Expressis verbis súd v zmysle § 153 ods. 2 CSP uviedol, že na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusia súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. Predmetné uznesenie bolo žalobkyňi doručené cestou jej právneho zástupcu dňa 29. 07. 2019 (viď čl. 189).

30. Žalobkyňa napriek uvedenému zákonnému poučeniu (vykonanému súdom nad rámec zákonných povinností v zmysle § 160 ods. 3 písm. b) CSP), po prerušení konania na základe žiadosti procesných strán z dôvodov prebiehajúcich mimosúdnych rokovaní o urovanie sporu, podaním zo dňa 21. 07. 2020, t.j. takmer rok po uplynutí súdom určenej lehoty na predkladanie dôkazov, súdu oznámila, že si nechala vypracovať Znalecký posudok č. 47/2020 na určenie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti, ktorá bola znalcom určená sumou 133 000,- Eur. Súdu prvej inštancie uvedené doručila elektronicky dňa 31. 07. 2020 (v piatok o 15. 50 hod), i keď právny zástupca žalobkyne mal vedomosť o termíne pojednávania určeného na dňa 06. 08. 2020 od 19. 06. 2020 (viď čl. 288).

31. Žalobkyňa tak po 19 mesiacoch súdneho konania, vedeného na základe ňou uplatnenej žaloby, navrhla vykonať znalecké dokazovanie na určenie hodnoty nehnuteľností a teda i výšky náhrady za spoluvlastnícky podiel, hoci takáto výška bola samotnou žalobkyňou určená a odôvodnená už v žalobe a žalovaným v tejto otázke nerozporovaná.

32. Súd prvej inštancie preto postupoval správne, keď za nespornú považoval hodnotu nehnuteľnosti, ako aj tomu zodpovedajúcu výšku náhrady za spoluvlastnícky podiel, keď spor medzi stranami nastal až po tvrdení žalovaného o vnesených investíciách do nehnuteľností žalovaným a v tom dôsledku vykonaného zhodnotenia nehnuteľnosti žalovaným. Súd prvej inštancie tak postupoval správne a v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, keď dokazovanie zameral a vykonal len na odstránenie rozporu v otázkach medzi sporovými stranami spornými.

33. Zároveň súd prvej inštancie postupoval správne, keď v konaní konal v súlade so zásadou sudcovskej koncentrácie konania a neprihliadol na vyššie uvedený, žalobkyňou ako riadne procesne poučenou stranou sporu, predložený dôkaz a to po márnom uplynutí lehoty na predkladanie dôkazov a zároveň v lehote kratšej než 5 dní pred určeným termínom pojednávania. Dikcia čl. 10 ods. 3 Civilného sporového poriadku (Základných zásad a princípov civilného sporového konania) totiž jednoznačne umožňuje ustáliť, že súčasná procesná úprava zavádza a kladie dôraz na inštitút sudcovskej koncentrácie konania. Táto znamená možnosť súdu stanovovať záväzné procesné lehoty na procesné úkony sporových strán. Procesným následkom nedodržania koncentrovanej sudcovskej lehoty je procesná preklúzia práva sporovej strany uplatniť v konaní skutkové tvrdenie, či dôkazný návrh.

34. Preto dôsledné aplikovanie sudcovskej a zákonnej koncentrácie konania v súdnej veci nemožno považovať za postup neprímerane formalistický, na úkor náležitého zistenia skutočností potrebných pre rozhodnutie o veci; navyše, pokiaľ súd prvej inštancie v súdnej veci žalobe žalobkyne uplatnenej pred tvrdením o zhodnotení nehnuteľnosti žalovaným, v celom rozsahu vyhovel. Nemožno totiž neprihliadnuť na tú skutočnosť, že žalobkyňa sama uviedla a určila cenu vyporiadavanej nehnuteľnosti a tomu zodpovedajúci nárok na náhradu prikázaného spoluvlastníckeho podielu, pričom ako uviedla, vychádzala z cien obdobných nehnuteľností v danej lokalite. Takto ustálila hodnotu odplaty za odstúpenie spoluvlastníckeho podielu sumou 35.000,- Eur. Ďalej uviedla, že sama prihliadla i na tú skutočnosť, že v predmetnej nehnuteľnosti zostali bývať i deti žalobkyne a žalovaného. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že by bolo i z hmotnoprávneho hľadiska krajne nespravodlivé, aby bola žalovanému ukladaná povinnosť náhrady vo vyššej výške, než žalobkyňa v žalobe a následných podaniach a prednesoch požadovala a to len v dôsledku zhodnotenia nehnuteľnosti žalovaným jeho investíciami, po opustení domácnosti (nehnuteľnosti) žalobkyňou, keď žalobkyňa nadobudla vedomosť o možnej vyššej hodnote nehnuteľnosti od žalovaného až v priebehu konania a až v tom dôsledku sama považovala ňou pôvodne požadovanú náhradu za spoluvlastnícky podiel za neprímerane nízku.

35. Navyše, žalobkyňa súkromný znalecký posudok vypracovaný za účelom určenia hodnoty nehnuteľnosti (ktorú v žalobe ustálila sama žalobkyňa) súdu predložila v lehote kratšej ako 5 dní pred pojednávaním, o ktorom termíne konania mali sporové strany a ich právni zástupcovia vedomosť 7

kalendárnych týždňov pred určeným termínom. Uvedený procesný postup žalobkyne je tak v hrubom rozpore so zásadou hospodárnosti konania a procesnej ekonómie, keď žalobkyňa, ako dominus litis, mala jednak možnosť zabezpečiť znalecký posudok kedykoľvek pred podaním žaloby na súd, resp. tento súdu predložiť, resp. minimálne označiť v súdom určenej lehote, po riadnou poučení súdom o následkoch nedodržania sudcovských lehôt. Z dôvodu uplatnenia prostriedku procesného útoku výrazne po súdom stanovenej lehote a zároveň z dôvodu predloženia dôkazného návrhu na oboznámenie s vypracovaným znaleckým posudkom v lehote kratšej ako 5 dní pred nariadeným pojednávaním, je zrejmé, že takýto návrh na vykonanie dôkazu (znaleckého posudku), nebol žalobkyňou uplatnený včas. Na riadne vykonanie takto predloženého dôkazu procesne správnym spôsobom by bolo potrebné nariadenie ďalšieho pojednávania a to vo fáze konania s výrazným časovým odstupom po márnom uplynutí sudcovskej lehoty na označenie a predloženie dôkazných návrhov. Možno tak konštatovať, že súd prvej inštancie postupoval správne, tak na takýto dôkazný návrh neprihliadol. S dôvodom neprihliadnutia na vyššie uvedený prostriedok procesného útoku sa súd v odôvodnení rozsudku vysporiadal, uvedené riadne odôvodnil v ods. 51 odôvodnenia rozsudku a postupoval tak v zmysle § 153 ods. 3 CSP, preto je postup súdu prvej inštancie súladný so zákonom, so zásadami civilného sporového konania, nie je mu čo vytknúť, pričom zároveň i odôvodnenie rozhodnutia zodpovedá požiadavkám obsiahnutým v § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

36. Neobstojí ani odvolacia námietka žalobkyne, že súd prvej inštancie sa v prejednávanej príhode o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva „absolútne nezaoberal cenou nehnuteľnosti aktuálnou v čase rozhodovania súdu, pričom ako všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti ustálil čiastku, ktorá bola určená odhadom žalobkyne, bez toho, aby si súd vyžiadal odborné vyjadrenie alebo prihliadol na žalobkyňou predložený znalecký posudok“. Súd prvej inštancie viazaný návrhom na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, avšak nie navrhovaným spôsobom vyporiadania, postupoval v súdnej veci v zmysle ust. § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka a po konštatovaní nemožnosti reálnej delby vykonal vyporiadanie zrušeného podielového spoluvlastníctva spôsobom v poradí vyplývajúcom z zákona. Pri určení hodnoty nehnuteľnosti vychádzal, tak ako už bolo zdôvodnené vyššie, zo skutočností medzi sporovými stranami nesporných, akceptoval žalobkyňou určenú hodnotu vyporiadavanej nehnuteľnosti a žalobe žalobkyne v celom rozsahu vyhovel.

37. S poukazom na všetky vyššie uvedené dôvody odvolací súd vyhodnotil odvolanie žalobkyne ako nedôvodné a odvolacie námietky v ňom obsiahnuté ako nespôsobilé privodiť iné rozhodnutie vo veci, než aké učinil súd prvej inštancie.

38. Pokiaľ sa týka výrokov I. V. rozsudku, uvedenými súd prvej inštancie rozhodol o nárokoch žalovaného uplatnených v konaní vzájomnou žalobou, keď sa žalovaný domáhal vyporiadania podielového spoluvlastníctva v tzv. širšom zmysle. Súd prvej inštancie následné podania a prednesy žalovaného podľa obsahu vyhodnotil ako čiastočné späťvzatie vzájomnej žaloby čo do sumy 19 230, 62 Eur a preto výrokom I. zastavil konanie o vzájomnej žalobe v časti uvedenej sumy. Uvedený postup a rozhodnutie súdu prvej inštancie osobitne v tejto časti žiadnou zo sporových strán namietaný v odvolacom konaní nebol a odvolací súd sám dospel k záveru o vecnej správnosti výroku I. rozsudku.

39. Vo zvyšnej časti nároku žalovaného uplatneného vzájomnou žalobou súd prvej inštancie vzájomnú žalobu žalobcu zamietol s odôvodnením, že žalovaný dôkazné bremeno ohľadom svojich skutkových tvrdení vo vzájomnej žalobe neuniesol. Žalovaný rozsudok súdu prvej inštancie opravným prostriedkom nenapadol a žiadna zo sporových strán nenamietala správnosť uvedeného záveru konštatovaného súdom prvej inštancie. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre náležité rozhodnutie o veci, dôkazy predložené sporovými stranami v konaní vyhodnotil podľa svojej úvahy, ktorú v odôvodnení rozhodnutia náležite odôvodnil, dôkazy hodnotil jednotlivo a všetky v ich vzájomnosti súvislosti a rovnako v odôvodnení rozsudku, v jeho odseku 55, konajúci súd odôvodnil z akého dôvodu nevykonal žalovaným navrhnutý dôkaz a i v tejto čiastkovej otázke tak postupoval v zmysle ust. 153 ods. 3 CSP a ust. § 191 ods. 1 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia v časti posúdenia a hodnotenia dôkazov spĺňa náležitosti vyžadované ust. § 220 CSP. Z uvedeného dôvodu odvolací súd vyhodnotil ako vecne správne i výroky I. a V. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorými súd rozhodol o nárokoch zo vzájomnej žaloby.

40. S poukazom na uvedené dôvody odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva potvrdil ako vecne správne postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

41. Ako výroky závislé preskúmal odvolací súd i výroky VI., VII. o trovách konania pred súdom prvej inštancie, ktorými súd rozhodol o trovách konania o žalobe žalobkyne a o trovách konania o vzájomnej žalobe žalovaného. Vzhľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie v súdnej veci rozlíšil nárok uplatnený pôvodne podanou žalobou žalobkyne a osobitne nárok uplatnený žalovaným vzájomnou žalobou a takýmto spôsobom osobitne vyhodnocoval i procesný úspech jednotlivých sporových strán v jednotlivých konaniach, resp. v konaní o jednotlivých uplatnených nárokoch, správne súd prvej inštancie konštatoval celkový procesný úspech žalobkyne v konaní o pôvodne podanej žalobe o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, keď žalobe žalobkyne bolo rozhodnutím súdu prvej inštancie vyhovie v celom rozsahu, v čoho dôsledku jej tak prináleží celkový procesný úspech v konaní. Súd prvej inštancie správne postupujúci podľa § 255 ods. 1 CSP uložil žalovanému, ako procesne neúspešnej strane sporu v celom rozsahu, povinnosť zaplatiť žalobkyňi náhradu trov konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania žalobkyne. Z dôvodu vecnej správnosti odvolací súd ako vecne správny potvrdil i uvedený závislý výrok VI. o trovách konania.

42. Rovnako vecne správny bol i výrok VII., ktorým súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi náhradu trov konania o vzájomnej žalobe v rozsahu 100% v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o trovách, postupujúci podľa § 255 ods. 1 CSP, konštatujúci celkový procesný úspech žalobkyne o nároku zo vzájomnej žaloby žalovaného, keď vzájomnej žalobe žalovaného nebolo vyhovie ani čiastočne a tiež s prihliadnutím na čiastočné späťvzatie vzájomnej žaloby žalovaným. Preto odvolací súd ako vecne správne potvrdil i závislé výroky VI. a VII. o trovách prvoinštančného konania.

43. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní iniciovanom odvolaním žalobkyne, táto nebola úspešná ani v časti a celý procesný úspech v odvolacom konaní tak prináleží žalovanému. Vzhľadom na to, že žalovaný bol i v odvolacom konaní zastúpený právnym zástupcom z radov advokátov a k odvolaniu žalobkyne sa i písomne vyjadril, preukázateľne žalovanému v súvislosti s odvolacím konaním trovy vznikli. S poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP tak odvolací súd uložil žalobkyňi, ako neúspešnej strane sporu v celom rozsahu, nahradiť žalovanému ako procesne úspešnej strane sporu v celom rozsahu, trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške trov odvolacieho konania.

44. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

45. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).